

Lokalisering av Forsvarets nye kampfly - Uttalelse fra Salten Regionråd

Det vises til høringsdokument fra Forsvarsdepartementet angående lokaliseringalternativer for Forsvarets nye kampfly, datert 17. mars 2010. Salten Regionråd er ikke oppført som formell høringsinstans i departementets brev, men vi tillater oss likevel å gi et innspill. Dette som følge av den betydning lokalisering av kampfly har, ikke bare for regionens største kommune, men også for resten av Saltenregionen.

Salten Regionråd er et samarbeidsorgan mellom de ni kommunene i Salten; Bodø, Fauske, Saltdal, Beiarn, Gildeskål, Meløy, Sørfold, Steigen og Hamarøy. Dette utgjør til sammen ca 77.000 innbyggere, eller en tredel av Nordland fylke. Bodø er motoren i regionen når det gjelder nærings- og befolkningsutvikling, og det er en stor grad av samvirke og pendling mellom Bodø og omlandskommunene, spesielt i aksene Bodø – Fauske – Saltdal – Sørfold.

Salten Regionråd støtter de momenter som Bodø kommune trekker fram i sin høringsuttalelse til Forsvarsdepartementet, både med tanke på teknisk-/operative forhold og mer strategiske forhold knyttet til bruk av Bodø som fortsatt lokalisering for kampfly. I tillegg vil vi utheve betydningen av følgende forhold, sett fra et mer regionalt perspektiv:

1) Nordområdefokus

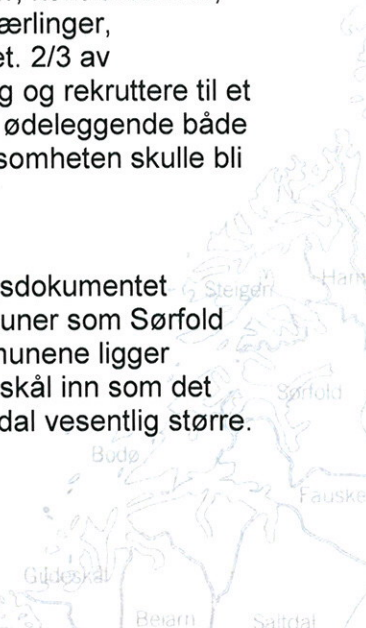
I vurderingen av de ulike basealternativenes egnethet, mangler det i høringsdokumentet fra departementet, en grundig gjennomgang av hvilke oppgaver de aktuelle flyene skal løse og i hvilke områder dette skal skje. Det synes ikke å være en klar linje fra de føringer som er lagt mht nordområdene i både utenriks- og forsvarspolitikken og til den vurderingen man så langt har gjort vedrørende basevalg. Et tyngre fokus på Norges ansvar og behov for tilstedeværelse, suverenitetshevdelse og overvåking i nordområdene tilsier at hovedtyngden av flyene bør være lokalisert i nord. Dette gir en kontinuerlig tilstedeværelse som man ikke oppnår gjennom en framskutt beredskap (QRA) og gir samtidig en base som kan være vertskap for internasjonale samarbeidspartnere som ønsker trening og øving i nord.

2) Kompetanse

Den kompetansen som over langt tid er bygget opp i Bodø og regionen rundt knyttet til Forsvar generelt og luftfart spesielt, er unik og kan ikke uten videre flyttes på. Bodø har sannsynligvis landets mest komplette fagmiljø knyttet til luftfart, med både luftfartsmyndigheter, kontrollsentral, flyplassdrift, flyselskap, helikopterdrift, verksted/vedlikehold, utdanningstilbud, lærlinger, museum/historie/dokumentasjon, leverandørbedrifter og ikke minst Luftforsvaret. 2/3 av kampflyaktiviteten skjer fra Bodø. Miljøet gir en unik mulighet til å videreutvikling og rekruttere til et kompetent og moderne luftforsvar for framtida. Motsatt vil det være tilsvarende ødeleggende både for miljøet og ikke minst for Luftforsvaret selv dersom den største delen av virksomheten skulle bli lagt ned eller forsøkt flyttet.

3) Regionale effekter

De regionale effektene er forsøkt vurdert i en av underlagsrapportene til høringsdokumentet (analyse fra Asplan Viak). Salten Regionråd reagerer på at nærliggende kommuner som Sørfold og Beiarn ikke er tatt med i regionsdefinisjonen rundt Bodø. Begge disse kommunene ligger nærmere Bodø enn f.eks. Meløy som er tatt med. I rapporten regnes kun Gildeskål inn som det primære omland til Bodø. I realiteten er pendlingen til /fra både Fauske og Saltdal vesentlig større.

Rapporten fra Asplan Viak har også klare svakheter når det gjelder å forklare flyttestrømmer. Den reelle situasjonen er at både Salten og Bodø har en netto *innenlandsk* utflytting (spesielt i aldersgruppa 20-39), mens det er fødselsoverskudd og innflytting fra utlandet som i stor grad opprettholder eller øker folketallet. Bodø har noe bedre tall en resten av regionen, og er ikke minst en viktig arbeidsgiverkommune som slik sett bidrar til å opprettholde bosetting også i omkringliggende kommuner.

Aktivitet knyttet til Luftforsvaret utgjør en stor andel av Bodøs sysselsetting, og mye av byens sysselsetting de siste årene har også kommet nettopp gjennom aktivitet knyttet til luftfart og forsvar (Luftfartsmuseet, Luftfartstilsynet, Avinor kontrollsentral, Forsvarets Operative Hovedkvarter, m.m., samt tilhørende ringvirkninger i privat næringsliv). Dette betyr samtidig at Bodø er sårbar for endringer i dette miljøet – selv om byen også har andre bein å stå på.

Med den rolle Bodø har i regionen, betyr det også at luftfarts- og forsvarsvirksomheten i Bodø har innvirkning på næringsliv, sysselsetting og befolkning i resten av regionen. Et eventuelt nedtrekk i virksomheten i Bodø vil få en tilsvarende sterk negativ innvirkning på regionen.

Når det gjelder ringvirkninger av aktiviteten i Luftforsvaret i Bodø, er det verdt å kommentere at leveranser til virksomheten og også de ansattes forbruk, skjer direkte i den berørte regionen (Bodø med omegnskommuner), og bidrar til dermed sterkt til næringsutvikling og sysselsetting. Til sammenligning vil tilsvarende ringvirkninger på Ørland i stor grad tilfalle storbyen Trondheim, hvor det meste av innkjøp fra både basen og de ansatte vil skje. Dette gir ikke de samme ønskede regionalpolitiske effekter som man vil få i Bodø.

4) Etablering av ny rullebane

En del av løsningen med Bodø som base, innebærer etablering av en ny rullebane. Dette er nødvendig for å takle økt støy fra nye kampfly, og er så langt dokumentert som en svært effektiv løsning i så måte. Fra Salten Regionråd ønsker vi å påpeke at dette er en løsning som også gir store positive virkninger for sivil sektor. Utvikling av nærings- og samfunnsliv i regionen fordrer gode kommunikasjoner inn/ut av regionen. En stor del av dette skjer med fly. Behovet ligger både hos reiseliv og hos bedrifter i regionen som er sterkt internasjonalt rettet. Den nye rullebanen ventes å bidra til større regularitet, mulighet for nye forbindelser og økt trafikk over Bodø, noe som er positivt for hele regionen. Salten Regionråd er enig med Bodø kommune om at denne investeringen i en eller annen form må foretas uansett basevalg, og at dermed ikke er relevant å legge hele denne kostnaden inn i selve basevalgprosjektet.

Oppsummert mener Salten regionråd at Bodø bør videreføres som den viktigste basen for Luftforsvarets kampfly. Bodø ivaretar alle krav til virksomheten, og er unik med tanke på å ivareta nordområdene, samt når det gjelder Luftforsvarets framtidige behov for personell og kompetanse. Hovedflystasjonen har sterke lokale og regionale ringvirkninger som bør tas hensyn til, og den nye rullebanen i Bodø vil ha en positiv effekt for hele regionen.

Hilsen Salten Regionråd

Kjell Magne Johansen (sign)
leder / ordfører i Saltdal

Georg Heggelund
sekretariatsleder